

TRANSILVANIA

FŌIA ASOCIAŢIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ŞI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 5.

SIBIIŪ, 15 MAIŪ 1895.

Anulŭ XXVI.

Cu durere înregistrămŭ, că Archiepiscopulŭ Bucovinei
şi Mitropolitulŭ Bucovinei şi DalmaŢiei

Dr. Silvestru Morariŭ-Andrieviciŭ,

preşedinte alŭ Sinodului mitropolitanŭ, membru alŭ dietei Bucovinei, alŭ Senatului imperialŭ, v.-preşedinte alŭ SocietăŢii pentru cultura şi literatura poporului românŭ bucovineanŭ etc.,

a reposatŭ la 3/15 Aprile a. c. în etate de 77 ani, şi a fostŭ immormântatŭ cu tŃtă onŃrea Joi 6/18 Aprile în cripta capeleii archiereşci din CernăuŢi.

Reposatulŭ, unŭ adevăratŭ archipăstorŭ alŭ bisericeii sale, a escelatŭ atătŭ prin virtuŢile sale preoŢeşci şi profunda sa erudiŢiune, cât şi prin ferbintea sa iubire cătră biserica, poporulŭ şi patria sa, prin mănŃsa şi salutara sa activitate pe terenulŭ literaturii bisericeşci-scolare şi pe tŃte terenele vieŢii publice, şi s'a făcutŭ nemuritoriŭ în istoria bisericeii şi patriei sale, carŭ în multe privinŢe aŭ luatŭ printr'ensulŭ unŭ noŭ avântŭ în calea progresulŭi.

Asociându-ne dorerei, de carea a fostŭ cuprinsă tŃtă româtimea în urma acestei grele peŢderi, Ţicemŭ venerabilulŭ Archiereŭ:

Fiă-i Ţerâna uşŃră şi memoria piă şi binecuvântată!

Sibiiŭ, 3/15 Maiŭ 1895.

SESIUNEA GENERALĂ A ACADEMIEI ROMÂNE.

(Urmare și fine.)

Biblioteca.

Biblioteca Academiei și-a urmată dezvoltarea obicnuită și crește din an în an atât de considerabil, încât am ajuns într'o mare strîmtorare de local. Ea aduce serviciu totu mai însemnate studiilor literare și științifice. Aceste servicii ar fi încă mai însemnate, decă nu am fi fost siliți, din cauza acestei strîmtorări, a scote din serviciu și a închide în lădi, așezate în magazine, părți întregi din biblioteca regulată și catalogată, precum și multe din publicațiunile noue. Lucrul este foarte întristător, dar nu a stat în puterea Delegațiunii d-vostre, nici chiar în puterea Academiei, de a-l îndrepta.

Precum ve este cunoscut, Delegațiunea a adresat dlu ministru al cultelor și al instrucțiunii publice următoarea cerere la 11 Martiu 1894:

(Urmază textul rugărei pentru licuidarea ajutoriului de 100,000 lei, la lărgirea localelor bibliotecei. Apoi se continuă):

Acastă cerere a rămas până acum fără răspuns. Cu strîmtorea bibliotecei înse a crescut și grija pericolelor, ce ar pute amenința prețioasele și neînlocuibilele noastre colecțiuni în cas de incendiu, mai ales că localul nostru nu stă izolat de alte case particulare.

Donațiuni, legate, fonduri.

Comisiunea financiară ve va arăta în amănunte starea fondurilor Academiei, precum și gestiunea financiară a anului trecut; ear comisiunile speciale alese în sesiunea trecută ve vor da relațiuni amănunțite asupra celor două mari fundațiuni, cari au intrat în patrimoniul Academiei în anii

din urmă, anume fundațiunea Vasilie Adamachi și fundațiunea Otteteleșanu, daruită Academiei de colegul nostru dl. I. Kalinderu.

Delegațiunea a publicat, pentru fiă-care din aceste fundațiuni, câte o broșură, cuprinzându actele fundațiunii, decisiunile Academiei pentru regulamentarea lor, precum și începutul punerii în esecutiune a acestor decisiuni. Aceste publicațiuni s'au crezut necesare, atât pentru a aduce la cunoștința publică scopul fundațiunilor, cât și ca omagii de recunoștință către memoria generoșilor donatori.

1. S'a terminat clădirea criptei pentru vecinica odichnă a rămășițelor pământesci ale răposatului Vasilie Adamachi și s'a așezat de-asupra ei monumentul pentru vecinica pomenire a generosului donator. La 9 Octobree s'a făcut înăugurarea monumentului, cu participarea I. P. S. Sale metropolitului Iosif al Moldovei și a P. S. Sale episcopului Partenie al Dunărei de jos.

S'a început punerea în aplicare a regulamentului fundațiunii Adamachi, votat în sesiunea trecută. După recomandarea juriului compus din dnii Dr. Russ, M. Tzoni și P. Poni, care l-a presidat, Academia la 7 și 21 Octobree a acordat burse Adamachi de câte 100 lei pe lună în 1894—95 d-rei E. Cancicov și d-lui C. Climescu, studenți ai facultății de științe din Iași, dlui N. Lupu și d-rei M. Trancu, studenți ai facultății de medicină din Iași.

2. Institutul Ioan Otteteleșanu a fost înăugurat la 6 Octobree trecută, în prezența mai multor membri ai Academiei, a unui reprezentant al M. S. Regelui și a unui public numeros. M. S. Regele a bine-voit a exprima prin telegramă părerea de rău, că a fost împedat de a asista la serbarea înăugurării, anunțându că dimpreună cu M. S. Regina voru visita în curându Institutul și-l voru încungiura de totă îngrijirea Lor.

Comisiunea alésă de Academia la 4 Iuniu 1893 a supraveghiatu completarea instalárei Institutulu. Prin decisiunea luatá în sesiunea generalá trecutá, la 13 Aprile 1894, Academia a datu acestei comisiuni depline puteri pentru a organisa Institutulu pe bazele arétate în încheierile ei dela 12 Aprile 1894 prezentate Academiei și a-lu face sé funcționeze cu începerea anulu scolaru 1894—95. Comisiunea, pe de o parte a publicatú concursu pe ziua de 15 Augustu pentru înscrierea elevelorú, pe de altá parte a însărcinatú pe dlú I. Slavicú, membru corespondentú alú Academiei, sé elaboreze proiectulu de organizare alú Institutulu, programulu de studii și regulamentulú pentru conducerea interná. Acéstú organizare și acestú programú au fostú aprobate de ministeriulu cultelorú și instrucțiunei publice, prin adresa seria B. Nr. 7,353 dela 2 Octobre. Delegațiunea, dupá recomandarea comisiunei, a decisú a pune Institutulu sub conducerea dlui și d-nei I. Slavicú.

Páná la terminulu de 15 Augustu s'au înscrișú 91 concurente; dintre aceste au fostú admise și s'au prezentatú la concursu 32, cari au fostú examinate la 15 Septembre de cátrá dlú I. Kalinderu și de subscrisulu, ca membri ai comisiunei, dimpreună cu dlú I. Slavicú.

Resultatulú concursulu a fostú adusú la cunoștința M. S. Regelui, prin raportulu delegațiunei dela 17 Septembre. Maiestatea Sa a bine-voitú a desemna, dupá tabloulú prezentatú, pe elevele admise, în numărú de 15.

Elevele astfelú priimate au fostú îndatá duse la Măgurele și instalate în Institutulu, unde își urmézá până astáđi studiile.

3. La 23 Decembre a încetatú din viață la Iași Princesa Alina Știrbei, care, precum ve este cunoscutú, a făcutú Academiei, în viață, fiindú, unú darú de 200,000 lei prin

actul de donațiune dela 22 Februarie 1889. Academia a fost reprezentată la înmormântare și a depus o coronă pe sicriul generoșei donătoare. În această sesiune veți avea a lua decisiunile necesare pentru punerea în aplicare a dispozițiilor din actul de donațiune.

Credem că îndeplinim o datorie piasă, reamintind aci generosul și patrioticul act de donațiune al acestei matrone, ale cărei amintiri vecinic vor fi în neamul românesc.

(Urmază actul de donațiune; apoi se continuă):

4. La 18 Septembre a încetat din viață în Bucuresci Emanuil Donici, care prin testamentul său dela 27 Aprilie 1892, depus la tribunalul de Ilfov, a lăsat Academiei întreaga sa avere, instituind și un legat particular de 100,000 lei în favoarea ficei sale Margareta Bărbuceanu. Delegațiunea, conform art. 85 din Regulament, a decis, la 20 Septembre, acceptarea legatului și în aceeași zi a cerut dela Onor. Ministeriu al cultelor și instrucțiunii publice Înalta autorizațiune Regală pentru primirea lui. Cestiunea stă încă astăzi pendinte în consiliul de ministri.

La 24 Septembre, tribunalul de Bacău, deși succesiunea era deschisă la tribunalul de Ilfov, totuși a dispus a se pune în posesiunea averii, fără facere de inventariu, o rudă colaterală a răposatului.

Delegațiunea s'a presintat în 22 Februarie Augustului Protector al Academiei, Maiestății Sale Regelui, spre a-Lă ruga a da Înalta Sa autorizare pentru primirea acestui legat.

5. Avera răposatului Evanghelie Zappa, din care Academia are drept să primescă, conform testamentului, 1,000 galbeni pe an, se află și acum discutată înaintea justiției între moștenitorii de sânge, Statul Român și Statul Elen.

Procesulă intentatū de Academia curatelei judecătorești, în a cărei administrare se află averea, pentru plata vęrsămęntului anualū dela 1892 încóce. a fostū cástigatū la Curtea de Apeli din Bucuresci, și sperămū că în curęndū Academia și va primi sumele datorite ei pentru acești ani.

7. Depositulū de efecte alū Academiei se află, conformū art. 42 din Statute, în păstrarea Cassei de depuneri și consemnațiunii. Consiliulū de administrațiune alū acestei case, la 11 Octobree 1878, luase decisiunea de a scuti pe Academia de tacsă de depositū pentru valorile sale. Actualulū consiliū, la 31 Ianuariū, a revocatū acea decisiune, hotărindū că chiar de a doua di Academia sę fiă supusă la tacsă. Delegațiunea, aflândū de acęsta prin vice-președintele ei dlū V. A. Urechia, s'a adresatū Băncei Națiionale, alū cărei consiliū a hotărítū sę primescă depositulū Academiei și sę-lū pęstreze fără plată de tacse, și la 1 Februariū a cerutū Cassei de depuneri restituirea depositului, care a fostū mutatū la Banca Națiională. Astfelū Academia a fostū feritā de o cheltuială, care s'ar fi urcatū cam la 2,500 lei pe anū.

8. *Averea Academiei.* — Înainte de a termina acęstā espunere, me credū datorū a ve aręta starea actualā a averei Academiei, sporitā în modū considerabilū dela sęrbarea aniversarei de 25 ani a Instituțiunei nóstre, în 1891.

Averea Academiei se compune din trei părți deosebite :

a) Donațiunii cu destinațiune generală, de ale cărorū veniturī Academia póte dispune dupā trebuințele sale ;

b) Donațiunii cu scopuri determinate ;

c) Subvențiunile anuale ale Statului, din cari unele sunt la dispozițiunea Academiei, altele aū scopuri determinate.

Afarā de acęsta, trebuie observatū, că Academia nu póte încă dispune de venitulū unora din donațiunii.

Capitalul Academiei de lei 1.921,982, cu venit $\ddot{u}$ actual $\ddot{u}$ de lei 77,058, $\dot{s}$ i cu venitul $\ddot{u}$ viitor $\ddot{u}$ de lei 19,827, adec $\dot{a}$ $\dot{i}$ n total $\ddot{u}$ lei 96,885, este singur $\ddot{u}$ destinat $\ddot{u}$ pentru cheltuelile generale.

Venitul actual $\ddot{u}$ de lei 301,545, al $\ddot{u}$ capitalului de lei 6.089,583, are destina $\dot{t}$ iuni speciale, conform $\ddot{u}$ actelor $\ddot{u}$ de dona $\dot{t}$ iune.

Dotatiunea anual $\ddot{a}$ a Academiei de c $\dot{a}$ tr $\ddot{a}$ stat $\ddot{u}$ este de lei 63,000, din car $\dot{i}$ lei 20,000 pentru cheltuelile generale, $\dot{s}$ i lei 43,000, pentru cheltueli cu destina $\dot{t}$ iune special $\ddot{a}$ (lei 10,000 premiile Laz $\ddot{a}$ r $\ddot{u}$ $\dot{s}$ i Eliade-R $\ddot{a}$ dulescu, lei 33,000 pentru publica $\dot{t}$ iunile istorice Hurmuzaki).

Astfel $\ddot{u}$ intrebuintarea venitului Academiei de lei 465,430, — este urm $\dot{a}$ t $\ddot{o}$ rea :

Lei 23,827, de car $\dot{i}$ nu dispune $\dot{i}$ nc $\dot{a}$,

„ 145,141 pentru cheltueli generale, compuse din :

Lei 77,058, — venituri proprii,

„ 48,083, — prelev $\ddot{a}$ ri 15% dela fondurile speciale,

„ 20,000, — subven $\dot{t}$ iunea Statului;

„ 296,462 cu destina $\dot{t}$ iune special $\ddot{a}$,

adec $\dot{a}$:

Lei 301,545 venituri proprii,

„ 43,000 subven $\dot{t}$ iunea statului

„ 343,545, din care se scade :

„ 48,083 prelev $\ddot{a}$ ri de 15% ale Academiei

Lei 465,430

Concursurile premiilor.

$\dot{I}$ n ac $\dot{e}$ st $\ddot{a}$ sesiune sunt de acordat $\ddot{u}$ 6 premii, dintre car $\dot{i}$ 3 pentru opere publicate $\dot{s}$ i 3 pentru lucr $\ddot{a}$ ri prezentate $\dot{i}$ n manuscris $\ddot{t}$ u despre subiecte puse la concurs $\ddot{u}$.

La concursurile acestorǎ premii s'aũ prezentatũ urmǎtorele publicaũii ŝi lucrǎri:

1. La *Premiulũ Nǎsturelũ-Herescu*, de 4,000 lei, care este a se decerne unei cǎrũ scrise ĩn limba romǎnǎ, cu conũinutũ de ori-ce naturǎ, care se va judeca mai meritoriǎ printre cele publicate dela 1 Ianuariũ pǎnǎ la 31 Decembre 1894, — s'aũ prezentatũ urmǎtorele publicaũii:

Dimitrie Alecsandrescu. Explicaũione teoreticǎ ŝi practicǎ a Dreptului civilũ romǎnũ, etc. Tom. IV. Iaŝi 1894. 1 vol. 8º.

Anton Bornean. Resumatũ despre arhitecturǎ ŝi construcũione practicǎ, specialǎ pentru ziderie ŝi dulgherie etc. Bucuresci 1894. 1 volumũ 8º.

Dr. Leonũ C. Cosmovicũ. Studii morphologice, taxionomice, psychologice, ŝi contribuũionĩ la studiulũ faunei Romǎniei. Iaŝi 1894. 1 vol. 8º.

Ioanũ Popũ Florantinũ. Reforma metódelorũ ĩn sciinũ ŝi practicǎ, ŝi teoria consecutismului universalũ. Bucuresci 1895. 1. volum 8º.

G. Iannescu. Studii de geografie militarǎ. Vol. I. Oltenia ŝi Banatulũ, cu o ĩntroducere geograficǎ. Bucuresci 1894. 1. vol. 8º ŝi atlasũ ĩn folio cu 3 charte.

Ion P. Lichiriopol. Fauna malacologicǎ a Romǎniei. Nr. 2. Moluscele de uscatũ ŝi de apǎ dulce ale judeũului Prahova. Bucuresci 1894. 1 vol. 8º.

Silvestru Moldovanũ: Țera nóstrǎ. Descrierea pǎrũilorũ Ardélului dela Mureŝũ spre médǎ-ũi ŝi valea Mureŝului. Sibiiũ 1894, 1 vol. 8º.

I. Otescu. Cursũ completũ de aritmeticǎ raũionatǎ pentru usulũ scólelorũ secundare ĩn genere, etc. Bucuresci 1894. 2 vol. 8º.

T. D. Speranũia. Mama sócrǎ. Bucuresci 1895 1 vol. 8º.

T. D. Speranũia. Popa celũ de trébǎ. Bucuresci 1895. 1 vol. 8º.

Dr. Ioanũ Ŝerbǎnescu. Mica chirurgiǎ. Ed. III. T. Severinũ 1894. 1 vol. 8º.

Dr. Alex. N. Vitzu. Doctrina secreũionilorũ interne, etc. Bucuresci 1895. 1 vol. 8º.

2. La *Premiulũ Statului Eliade-Rǎdulescu*, de 5,000 lei, care este a se da unei cǎrũ scrise ĩn limba romǎnǎ, cu

conținutul literar, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1893 până la 31 Decembre 1894, — s'aŭ prezentatŭ următoarele publicațiuni :

Gh. Adamescu. Noțiuni de istoria limbei și literaturii românești, etc. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Aggar Th. Aslan și A. A. Sturdza. Sofocle. Oedip Rege. Traducere în versuri. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

G. Bengescu-Dobija. Amilcar Barca, generalisimă ală Cartaginei. Tragedie în 5 acte. Ed. 1. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Căpitan Gh. Boureanu. Nuvele. Focșani 1894. 1 vol. 8°.

P. Dulfu. Isprăvile lui Păcală. Epopee populară în 24 cânturii. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Ion C. Georgian. O pagină din viața Marelui Stefanu. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Gheorge din Moldova (G. Kernbach). Poezii 1880—1889. Bucuresci. 1894. 1 vol. 8°.

Grigorie N. Lazu, 451 traduceri liberă și imitațiuni de poezii antice și moderne din Orientu și Occidentu, cu o prefață de A. D. Xenopolu. Iași f. anu. 2 vol. 8°.

I. Manliu. Gramatica istorică și comparativă a limbei române. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Dr. Sever Mureșanu. Iconologia creștină occidentală și orientală. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Ioană Nenitescu. Tatălă nostru în câte-va istorioare pentru înțelesulă tuturoră. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

N. Petrașcu. Vasile Alecsandri. Studiu criticu. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

N. Rădulescu-Niger. Rustice. Nuvele și Poezii. Vol. III. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Ioană N. Romanu. Poezii. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Artur Stavri, Poezii, 1888—1893. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

George G. Tocilescu, Cursu de Procedura civilă. Partea III. Procedura civilă propriu șiă. Vol. III. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

3. La *Premiulă Asociațiunei Craiovene pentru desvoltarea învățământului publicu*, de 1,500 lei, care este a se da celei mai bune cărți didactice în limba română dintre

cele publicate dela 1 Ianuariu 1892 până la 31 Decembre 1894, — s'au prezentat următoarele publicațiuni:

Enea Hodoșu. Manualu de istoria literaturii române. Caransebeșu 1893. 1 vol. 8°.

Enea Hodoșu. Întâia carte de scriere și cetire. Ed. I. Caransebeșu 1894. 1 vol. 8°.

Constantin Leonardescu. Principii de psihologie. Cu figurii intercalate în textu. Bucuresci 1892. 1 vol. 8°.

Dr. *Petru Pipoșu*. Metodica scôlei poporale pentru elevii institutelor pedagogice. Ed. II. amplificată. Arad 1895. 1 vol. 8°.

I. V. Praja. Cartea de aritmetică a scolarului de clasa II primară. Ed. II. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

I. V. Praja. Povățitoru la cartea de aritmetică a scolarului de clasa II primară. Bucuresci 1894. 1 vol. 8°.

Ortensia Racoviță-Davila. Cursu de geografie. Partea I. Geografia matematică. Bucuresci 1893, 1 vol. 8°.

Petru Rășcanu. Cursu completu de istoria universală, prelucratu pentru liceulu superioru. IV. Istoria Evulu mediu. Iași 1894, 1 vol. 8°.

Sabba Ștefănescu. Geologie. Cursu elementaru de introducere în studiulu pământulu. Ed. I. Bucuresci 1892, 1 vol. 8°.

M. Străjanu. Manualu de gramatica limbei române. Partea I și II. Fonetica și Etimologia. Partea III. Sintactica. Ed. V. Craiova 1892, 1893. 2 vol. 8°. — Manualu de Gramatica limbei române. Partea I și II. Fonetica și Etimologia. Ed. VI. Craiova 1894. 1 vol. 8°. — Manualu de gramatica limbei române. Partea III. Sintactica. Ed. IV. Craiova 1891. 1 vol. 8°. — Epistolaru cuprindeudu regule, modele și teme de eserciție pentru feliurite epistole etc. Craiova 1893. 1 vol. 8°. — Principie de Literatură. Ed. II. Craiova 1893. 1 vol. 8°. — Principie de Estetică și Poetică. — Partea I. Estetica. Craiova 1893. 1 vol. 8°.

4. La *Premiulu Statulu Lazaru*, de 5,000 lei, destinatu a se da celei mai bune lucrări în limba română despre „*Igiena țeranulu român, Locuința, încălzăminte și îmbrăcăminte. Alimentațiunea în diferite regiuni ale țerei și în diferite timpuri ale anulu*“, s'au prezentat 5 manuscripte cu următoarele devise:

1. „Prin muncă veți învinge“.
2. „Omulu se rescumperă cu igiena de bôle și de morți premature“.

3. „In hoc signo vinces!“
4. „Voind a trăi bine
Vino! ascultă de mine!
Sfatulū ce-ți voiū da
De multe rele te va scăpa“.
5. „Amiculū Agricultorului“.

5. Nicī o lucrare nu s'a prezentatū pentru *Premiulū G. San-Marin*, de 2,000 lei, la alū cărui concursū era pusū subiectulū: „*Considerațiunī asupra comerciului Romāniei, cu țerile străine, atâtū în orientū cât și la occidentū, începēndū cu secolulū XVI-lea până la anulū 1860*“.

6. Asemenea nu s'a prezentatū nicī o lucrare pentru *Premiulū Neuschotz*, de 2,000 lei, la alū cărui concursū era pusū subiectulū: „*Compendiū istoricū asupra dezvoltărei industriale la Romāni până în 1875*“.

Tôte publicațiunile și manuscriptele prezentate la concursurile acestorū premii în terminele regulamentare și publicate de Academie, aū fostū trimise la timpū spre studiere comisiunilorū alese pentru acestū scopū în sesiunea trecutā.

Secretarū generalū: *D. Sturdza*.

DELA DESPĂRȚEMINTELE ASOCIAȚIUNEI.

De multe ori amū accentuatū în organulū acesta însemnătatea despărțemintelorū Asociațiunei, cari mijlocescū și susținū legătura organică dintre centru și părți. Ca unū enunțiatū alū acestui spiritū publicăm în cele următore cuvēntulū, cu carea directorulū despărțēmētului Abrudū, dlū Alecsandru *Filipū*, a deschisū adunarea generală a aceluia, ținută în Ofenbaia la 4 Augustū 1894. Cuvēntulū este celū următoriu:

„Onorabilă adunare generală! „*Cultura e libertate*“ ȃice o parimiă germană. „*În unire e puterea*“ ȃice poetulū românū. —

„Și întru adevērū, onorabilă adunare generală, istoria mai recentă a comprobatū până la evidentă, că unū poporū, lipsitū de cultura intelectuală, este lipsitū de libertatea sa in-

dividuală; și iară cu câtă și-a însușit mai multă cultură, cu atâta individualitatea sa este mai liberă, — dispune mai liberă despre destinele sale, și chiar și greutățile, ce le întâmpină: libertatea, ce i-o dă cultura, le delătură mai ușor. —

„Acestea în genere premise, în specie din istoria secolului trecut până astăzi am putea învăța: că și poporul nostru român din Transilvania de atunci a început a se mișca mai liberă, de atunci i se datăze desceptarea din somnul letargic, ce l'a domnită mai mulți secol, de când pionii culturei au început a-lă lumina și a-lă face a-și cunósce drepturile sale umanitare și a-și cunósce originea, îndemnându-lă totă odată la împlinirea datorințelor sale față cu statul, biserica, națiunea și familia sa.

„Și decă vre-ună popor de pe fața pământului în ună timpă scurtă se pôte mândri cu ună succesă pe acestă teren, atunci întru adevăr, onorabilă adunare generală, poporul român din Transilvania este celă dintâi; căci de și a avută a întâmpina în tóte direcțiunile obstaculii cei mai mari, — a obținut ună succesă, la carele dór însuși nu s'a asceptat.

„Institutele romănesci de cultură pentru ambele secse și numerosa inteligență romănescă în tóte ramurile sciințelor esacte, apoi educațiunea mai înaltă a așa numitului secș frumos, carele pentru cultura poporului în genere, ear pentru a secșului femeescă în specie a începută a desvolta ună deosebită interesă, sunt totă atâtea doveđi, cumcă cultura poporului nostru a înaintat și înaintăze cu pași gigantic.

„Onorabilă adunare generală! De când spiritul de asociațiune a prinsă rădăcină și la poporul nostru romănescă din Transilvania, de atunci progresul nu numai în cultură și în literatură, ci și în starea materială a aceluia ia dimensiuni totă mai mari, și de când și-a începută activitatea pe

acestă terenă cu puteri unite, s'a și convinsă pe deplină despre aksioma poetului, că: „În unire e puterea“.

În modă mai eclatantă o ilustrăză această Asociațiunea noastră transilvană pentru literatura română și cultura poporului română.

„Acăstă instituțiune culturală în scurtulă timpă ală existenței sale, ajutată de unicele puteri ale mai multoră bărbați distinși atâtă pentru înaintarea literaturăi, câtă și pentru înaintarea culturăi poporului, a făcut și face în timpă scurtă atâtă, cât de n'ar fi organizată pre principiile moderne de Asociațiune, nici în îndecite timpuri n'ar puté face.

„Analele Asociațiunei năstre 'mă întărescă asertele, onorabilă adunare; ear stipendiații Asociațiunei, oțeliți cu științele adunate în universitățile cele mai renumite, și meseriași înzestrași cu cunoscințele necesare pentru a ocupa ună terenă, dela care poporulă nostru prin vitregimea timpuriloră a fostă mai mulți seculi eschisă, vorbescă cu tonă înaltă, că cultura și literatura unăi poporă atunci înaintăză mai bine și mai ușoră, când la promovarea aceloră conlucră puteri unite.

„Și nu puțină se pôte măgulă și subdespărțământulă nostru, că în scurtulă periodă dela reconstituirea sa totuși a putută aréta ună progresă, de carele multe subdespărțăminte mai mari și mai estinse din țără nu s'aă putută aproia.

„Așa, onorabilă adunare generală, fiindă de firma convingere, că și pe viitoriă fiă-care dintre noi va contribuă, ca și în trecută, totă ce-ă stă în puțină pentru înaintarea mărețului scopă ală Asociațiunei, ală cărei organă este și subdespărțământulă nostru, am onóre ședința adunărei generale pentru anulă curentă a o declara de deschisă“.

Ofenbaia în 12 Augustă 1894.

Alecsandru Filipă.

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

Din lucrările sesiunii încheiate mai însemnăm următoarele :
Premiul „Lazaru” de 5000 lei s'a acordat dd-lor Dr. *Manolescu* și *Crăiniceanu* pentru lucrarea „Highiena țeranului român”;
premiul „Năsturelu” de 4000 lei dlui *Lichiropolu* pentru lucrarea „Fauna malacologică a României”.

premiul „Eliade” de 5000 lei d-lui P. *Dulfu* pentru lucrarea „Isprăvile lui Păcală”.

Președinte a fost ales dl Dr. N. *Crețulescu*, *președinți* de secții dd. P. S. *Aurelianu*, I. *Calinderu* și Gr. *Tocilescu*.

De încheiere secretarul general D. A. *Sturdza* a dat cetire îndatinatului raport asupra sesiunii prezente, pentru care Academia i-a exprimat mulțemită.

Pentru publicarea documentelor privitoare la istoria contemporană a României, de dl *Sturdza*, și eventual și a documentelor aflate de dl *Tocilescu* în arhivele Brașovului, s'a votat din fondul principesei *Alina Stirbei* 8000 lei, și s'a luat la cunoștință cu viuă mulțemită renta de 2000 lei la an, donată Academiei de d-na Elena Dr. N. *Turnescu* întru memoria răposatei sale fice, despre care donațiune vorbim la alt loc al numărului prezent.

După încheierea sesiunii mai mulți membri au făcut o excursiune la Măgurele și au vizitat *școala de fete cu internat*, fondată de *Ioană Otteteleșanu*, care stă sub conducerea d-lui și d-nei *Slavič*, și carea o au găsit în starea cea mai mulțemitore.

TREI FEMEI GENEROSE.

Am amintit la alt loc al foii noastre de astăzi, că la 53 Decembre 1894 a răposat în Iași *principesa Alina Știrbei*, care a donat Academiei Române 200,000 lei, rezervându-și usufructul pe timpul vieții, ear după mórtea donătoarei având a intra întrégă donațiunea în proprietatea și folosința Academiei. Acesta a și destinat suma de 8000 lei pentru publicarea de documente istorice, după părerea noastră în deplină conformitate cu testamentul generosei donătoare.

Tot de aceste nobile simțeminte a fost însuflețită D-na *Elena*, văduva răposatului Dr. *Nicolae Turnescu* din București, când dto 8 Martiu a. e., întru memoria reposită

sale fiice *Maria*, făcù Academiei o rentă anuală de 2000 lei, îngrijindù, ca acéstă rentă să se răspundă și după încetarea sa din viéță.

Eată memorabilulü actü, ce adreséză donătórea Academiei din incidentulü acestei donațiunii:

Dle Președinte!

„Subsemnata, văduvă a rēposatului Dr. Nicolae *Turnescu*, rogü Academia se primescă o rentă anuală de doue mii lei, ce me obligü a-ï vërsa la 15 Maiü ale fiă-căruï anü, prin dlü Ioanü *Kalinderu*, membru alü acestui corpü, cu esplicațiunea următóre:

„O mie de lei se fiă la complecta dispozițiune a Academiei Române, care-ï va puté întrebuiñtä precum va crede cu cale.

„Cealaltă mie se o întrebuiñteze în întregulü ei, la sporierea fondului de dotațiune, ce se va înființa, conformü testamentului fundatorului, la Institutulü de fete Ioanü *Otteteleșanü*, care în urma donațiunei făcute de dlü Ioanü *Kalinderu* este acum sub înalta conducere a Academiei Române.

„Acéstă rentă o voiü serví în amintirea multü regretatei mele fiice *Maria Turnescu*, mórtă la flórea vârstei, și spre a lega memoria ei, care mi-a rămasü așa de scumpă, de unü actü, care va folosí mai cu sémă la îmbunătățirea sórtei multorü tinere române.

„Voiü lua la timpü măsurí, pentru-ca continuarea acestui venitü anualü să fiă asigurată Academiei, în orí-ce eventualitate, și după încetarea mea din viéță, nefindóindu-me, că voiü fi astfelü în conformitate de sentimente cu scumpii mei copii.

„Primiți, ve rogü, dle Președinte, încredințarea prea osebitei mele stime.

Elena Dr. N. Turnescu.

În fine reamintimü aici donarea unei case solide în Abrudü, ce o dăruí d-na *Iuliana Vasiiü* de acolo Reuniunei femeilorü române din acéstă localitate pentru scóla ei de fețițe, — donațiune, de carea amü amintitü în Nr. 2, a. c. alü acestei foi.

Amü cređutü că este datorința unei foi, ce ese sub auspiciile Asociațiunei transilvane, a înregistra atari generóse donațiunii, și a conlucra și din partea sa, ca să se pestreze prezentului și venitoriului suvenirea lorü.

Onóre nobilelorü donátóre!

B.

COMPENDIŪ DE GEOGRAFIA UNIVERSALĂ

elaboratū în usulū preparandiilorū și scōlelorū medii, de Teodorū Ceontea, profesorū preparandialū.

Ediția III. — Aradū 1895.

Acesta este titlul unei cărți didactice, ce-și face prin această ediție a treia oră cursulū sēu în instituttele nōstre pedagogice și în scōlele nōstre medii.

Acēstă împregiurare, luândū în considerare numerulū restrinsū alū institutelorū nōstre, în cari cartea de față se folosesce ca manualū de geografie, precum și timpulū relativū scurtū, de când ea a apărutū, o însoțesce cu o recomandare de sine înțelēsă. Dar cu tōte acestea o privire asupra ei sē impune pentru a constata, dacā ediția cea nouă ofere unū progresū saū nu, presupunēndu-se că o carte didactică, avēnd favorulū a eși în mai multe ediții, are și ocașiune a deveni mai perfectă. Și în adevērū comparāndū ediția de față cu cea premergētore, și aflāmū mai multe schimbări. Aceste schimbări sē referū parte la sistemū, parte la conținutū, altele în fine la partea gramaticală.

Luāmū mai întâiū schimbările referitōre la sistem.

În ediția premergētore, după o întroducere, care conține unele indigitări metodice (pag. IV—XII), precum și espunerea noțiunilorū elementare geografice (pag. 1—7), materialulū geograficū se împarte în trei părți:

1. Geografia matematică (pag. 9—35).
2. Geografia fizică (pag. 37—66).
3. Topografia și etnografia (geografia politică pag. 67—298).

Altcum aflām materialulū arangiatū în ediția a treia. După o întroducere în noțiunile generale (pag. II—X) și în „cunoscințe prealabile“ (pag. IX—XI), cestiuni ce cu puține excepțiuni aparținū geografiei fizice, autorulū ne desfășurā mai întâiū geografia politică (pag.—195), în partea a doua geografia matematică (pag. 196—223) și în fine în partea a treia geografia fizică (pag. 224—251), sfērșindū cu unū epilogū intitulatū „contemplațiunī cosmice“.

Nedumeriți ne întrebāmū, pentru ce acēstă simplă schimbare în predarea materialulū, rămānēndu-și de altcum auto-

rulă fidelă tractării și expunerii chestiunilor cuprinse în diferitele paragrafe din edițiile vechi? Ce e drept, autorul aduce în prefață motivarea scurtă: De după forma actuală onoratul cetitoriu află înlesnire, că înainteză dela aproape la departe și dela cunoscutul la necunoscutul. Acestei motivări îi stă însă opusă motivarea sistemisării materialului din edițiile vechi, o motivare nerepunsă în ediția nouă, adică: „Elementele din geografia matematică și fizică se pot lua după ce cunoscă elevii pământul; eu le-am așezat astfel (geografia matematică, fizică și politică) de ore-ce sum convins, că mai trainică idee se produce în om despre pământ, dacă-l studiază așa, de câtă decă i s'ar prezenta conform cerințelor sintetice“.

Se nasce deci întrebarea, care din aceste grupări e mai bună?

Scopul principal al studiului geografiei nu poate fi altul decât a introduce pe elevii din școlile medii și din preparandi (și pe aceștia trebuie să-i avem aici în vedere) în mod sistematic în cunoșterea condițiilor de viață și de activitate a omului, condiții ce se pot pricepe numai cunoscându agenții și fenomenele cosmice și fizice, care continuu înfruesc asupra pământului și a tot ce se află pe el. Aceste cunoștințe, care se referă parte la influința corpurilor ceresci asupra pământului, parte la fenomenele și schimbările, ce vecinic se întâmplă pe suprafața pământului în urma acestor influențe, ni le mijlocesc geografia matematică și fizică, dar nici decum geografia politică, care strinsă luată nu e altceva, decât un agregat de date statistice referitoare la viața socială-culturală a diferitelor popoare de pe suprafața pământului, cunoștințe ce e drept foarte folositoare, dar fără premiterea condițiilor susamintite cunoștințe seci, lipsite de viață, cunoștințe fără nici o valoare pentru dezvoltarea intelectuală a elevilor decât poate pentru memorie. Având a tracta în institutele amintite studiul geografiei în mod sistematic, credem că din cauza spusă premergerea unei tractări mai detaliate (decât se poate face în introducere) a geografiei matematice și fizice nu este numai necesară, ci chiar indispensabilă pentru o pricepere cu putere cultivătoare a geografiei politice. Premiterea acesta e cu atât mai mult indispensabilă, fiindcă geografia politică,

orî cum s'ar lua, e numai partea specială a geografiei fizice și matematice, e o esplicare a celoră ce se întemplă în sin-guraticile locuri de pe suprafața pământului sub influințele legiloră generale.

Cumcă fără cunoscerea agenților și fenomenelor cos-mice și fizice tractarea geografiei politice plutesce în aer, o a simțitū de sigurū și autorulū. De aceea a premisū în în-troducere unū reasumatū de noțiunī „generale“ și „cunoscințe preliminare“, ear în tractarea geografiei politice s'a vĕdūtū silitū parte în §§-fi de sine stătătorī, parte între alte cestiunī a esplica fenomenele climatologice etc. Espunerea din în-troducere rămâne însă unū scheletū, care întru câtva umplūtū, face geografia matematică și fizică superfluă, neumplūtū nu ofere basa de lipsă pentru priceperea observăriloră climatolo-gice din geografia politică. Așa d. e. espunerile §-lui 16, unde autorulū vorbește despre clima monarchiei Austro-Ungare, apoi sfĕrșitulū §-lui 24, unde atinge clima Ungariei etc., fără cunoscerea detailată a geografiei fizice rămânū pentru elevi litere mórte.

Autorulū a premisū geografia politică, după cum s'a amintitū, ba a începutū chiarū cu patria nōstră, ca se satis-facă principiulū pedagogicū „dela aprópe la departe, dela cunoscutū la necunoscutū“.

Óre aceea ce în spațiū e aprópe de elev, e și pentru priceperea lui aprópe? Nu credū.

Principiulū amintitū póte numai astfelū sĕ se interpre-teze, că orî-ce aducem înaintea eleviloră, se o aducemū stăr-nindū în ei idei aperceptive și legândū astfelū ce-ī departe și încă necunoscutū de ce-ī aprópe și cunoscutū. Ideile aper-ceptive sunt aici deci aprópele și cunoscutulū; totū ce n'a vĕdūtū elevulū, fiă cât de aprópe în spațiū, e psihologice de-parte, ergo necunoscutū. În geografia deci, după ce elevulū prin excursiunī își cunósce comuna sa natală și împregiurimea ei (ba dela eleviī din scótele medii și preparandī presupu-nemū chiar și anumite cunoscințe geografice mai estinse), e cu totulū egalū, orî începemū geografia cu Budapesta, cu Ie-rusalimulū sĕu cu forma pământului, tóte sunt de elev aprópe, dacă esperiența (și învățământulū din celelate studii) i-a oferitū ce-va despre ele, tóte îi sunt egalū de departe, decă elū n'a audītū, n'a observatū nimicū referitoriū la aceste cestiunī.

Până au ajunsă însă elevii în scólele medii superioare și în preparandi, ei și-au câștigat parte prin esperiențe, parte prin învățământul anumite cunoscințe geografice, pe basa cărora ei și-au format și o iconă despre universul, unii mai detaliată, alții mai stersă. Scopul acestor scóle e deci, a analiza această iconă. Analisarea se face numai astfel, că mai întâi luăm pământul ca întreg, cu fenomenele ce se întâmplă cu și în el, și numai după aceea ne coborim la influința ce o au aceste influențe asupra singuraticelor puncte resp. ținuturi de pe pământ. Acestui metodă fără îndoială va trebui să se conformeze și manualul, ce voim a-l da elevilor în mână. Din cauzele aceste gruparea materialului, cum autorul o a făcut, nu ne poate conveni pe deplin.

Comparând ediția de față în privința materiei cu edițiile vechi, schimbările, ce obvin, se referă parte la îndreptarea și completarea datelor statistice, cari cu timpul au devenit in-esacte, parte la intercalarea de charte și figuri menite a înfățișa elevului sistemele de munți și râuri din diferite state.

Ce privesc datele statistice, ele constituiesc în geografie nise cifre, din cari, esacte fiind, putem cunoaște așa zicând matematicesce starea socială, culturală, economică a unui popor. Și de ore-ce autorul și-a dat totă silința a ne da date cât se poate de detaliate cu deosebire la patria noastră, merită totă recunoștința, cu atât mai mult, că espuneri statistice menite a ajunge și în mâna elevilor ne lipsesc cu totul. Ce e drept, prin această cartea ca manual pentru elevi a devenit ceva cam greoe, un lucru care ușor s'ar fi putut evita, dacă autorul cifrele referitoare la locuitori, la înălțimea și lungimea munților și catenelor de munți, le ar fi rotunjit, pentru a pute fi astfel mai ușor ținute în memorie (un lucru, care de altcum se poate ori când face), ear datele curate statistice le-ar fi deosebit prin tipari.

O îmbunătățire simțibilă a manualului găsim în partea limbistică. Autorul în ediția de față pe deoparte a delăturat ortografia etimologică, ear pe de altă parte a evitat mai mult provincialismele, în cari ediția premergătoare era bogată. Astfel a înlesnit elevilor în mod simțitor lectura. O deosebită plăcere ne ar fi făcut autorul, dacă ter-

minii ca palaș, fabrică de zucher și altele i-ar fi eliminată cu totul. Aceste însă sunt lucruri secundare.

Privind părțile, în cari autorul a împărțit materialul geografic, geografia politică naturală a primită estensiunea cea mai mare și în deosebii geografiei patriei noastre autorul i-a dat o atențiune de totă intensivă, ocupându-se cu multă mai specială de cât în cadrul unei geografii universale se obișnuiesce. - Și de ore-ce autorul s'a ferit, a aduce o simplă înșirare de numiri și cifre, ci acele le-a adus în mare parte în combinare cu fenomenele fizice, au delăturat monotonia, ce adese-ori caracterisază manualele de geografie. Valoarea manualului credem s'ar fi ridicată și mai mult, dacă autorul ar fi dat elementul fizic o estensiune și mai mare de cât o a făcută barem în contul împărțirii și descrierii politice, care la patria noastră de sigur e. prea estinsă.

Acestea sunt observările, ce din punctul de vedere general ni s'a impus. A ne ocupa cu manualul și în special și a înșira erorile de pênă și de tipariu, ce ici colea totuși s'a străcurat, nu aflăm de necesar. Ele nu alterază descrierea diferitelor obiecte geografice.

Căutând autorul a ne da o descriere detaliată a pământului, ceea ce în general i-a și succes, cartea de față va pute face primo loco învățătorilor dela scólele poporale serviciu însemnat ca manual de orientare pentru ei. Dar și ca manual în scólele medii superioare, și cu deosebire în preparandi, pe lângă unele restricțiuni, va satisface scopul ei cu atât mai mult, cu cât cartea de față umple un gol simțit în literatura didactică a acestor scóle. *Sz.*

DIN CRONICA LUNARĂ.

Descoperire epocală. După „Figaro“ din Paris, care împrumută această noutate din foile italiene și svedese, scrutătorul norvegian Fritjioff Nansen, cu naia sa „Fram“, lucrată din lemn de stejar, și ferecată de sus până jos, a ajuns la *polul septentrional*, precum unde a găsit temperatura de 2° R. peste zero, și un șir de munți de nea, în cari a înfipt stindardul norvegian. Adevărindu-se scirea acesta, care ține în agitația totă peninsula scandinavă, amă sta în fața unei descoperiri de cea mai mare însemnatate pentru știință și viața practică, și ar fi resoltă o problemă, la carea lucră omenimea de secol.

Asociațiunea meseriașilor români din Brașov a ținut adunarea sa generală la 29 Martiu v. sub presiul ordinariu al dlu *N. Petrescu*. Din raportul comitetului aflăm, că Asociațiunea este în creștere și dezvoltare atât în privința materială (fondurile ei la o altă urcă la 40,000 fl.), cât și în privința numărului membrilor. Învățacei au fost în anul expirat 245, sodali 55.

Fundațiune bisericăscă-scolară. Dlu D. R. *Cordescu*, fundatorul și directorul liceului „Lumina” din București, născut în Fofeldea, comit. Sibiiului, după activitate de 40 ani dorind a petrece restul vieții sale în retragere între frații sei, a făcut comunei bisericăscă române ortodoxe din satul se natal o fundațiune de 20,000 corone, din care cu timp se se acopere trebuințele biserică, școlii confesionale, se se ajute scolarii săraci etc., ear restul se se adaugă la capitală. Actul fundațional este datat din ziua de Pasci (2 Aprile) 1895, și fundațiunea pörtă numele „*Fundațiunea Daniil și Alecsandrina R. Cordescu*”. Onore generosului fundator și membru pe viață al Asociațiunei!

La aniversarea 80 a Principelui Bismarck dela 1 Aprile n., s'au făcut bėtrănul bărbat de stat cele mai mari ovațiuni din partea poporului german. Însuși împăratul *Wilhelm II.* l'a distins cu fericită căldur și cu oferirea unui paloș de aur. De asemenea l'au felicitat aproape toți suveranii Europei; în Germania s'a serbat ziua cu ferii școlare, închiderea oficiilor publice, deputațiuni, adrese telegrame, daruri etc., cu un cuvânt cu onoruri de tot estraordinare.

Distințiune. Dlu B. P. *Hașdeu* a fost ales membru onorariu al Academiei de New-York.

Esposiția cooperătorilor români se va redeschide la 1 Mai, și recompensele esposanților se vor distribu sub presiul principelui regal Ferdinand, președintele de onore al esposiției.

Pentru țeranii din România s'a vëndut dela 1889 până astăzi pământ de al statului în preț de 123,045,877 lei; suprafața pământului vëndut e de 308,267 hectare, ear numărul compărătorilor de 59,668.

Bibliotecă poporală. Prin stăruințele dlu protopop Nicolă Solomon, directorul despărțemēnlui XXV, Ludoșu, al Asociațiunei, s'a înființat în comuna acēsta, pe lângă multe alte instituțiuni folositoare, și o bibliotecă poporală, carea se provēdă pre țeranul român cu o cetire ușor și sănătoșă.

BIBLIOGRAFIA.

Documente pentru limbă și istoriă, culese și publicate de Dr. *Ilarion Pușcariu*, arhimandritu, vicariu arhiepiscopesc, v.-preș. alu Asociațiunei transilvane etc. Tomul II, broșura I. „Rugătoriu“ în limba daco-macedo-românescă. Sibiiu, tip. archidieceșană 1894.

Memorii din 1848/49, de *Vasilie Moldovanu*. Brașov. tipografia A. Mureșanu, 1895. Prețulu 50 cr. + 5 cruceși porto postalū. Recomandămu atențiunei interesanta scriere, ce se ocupă de unū însemnatū periodū alū istoriei nōstre.

Scrieri și vorbiri, culese apoi direse, de Dr. *Georgiu Popa* Aradū, L. Réthy și fiu, 1895. Prețulu 1 fl.

Cuvântarea cătră locuitorii din comuna Foventea (Fofeldea), ținută de D. R. *Cordescu*. Testamentulū și amentoriulū (pomelniculū) Aprile 1895. Brașov, tip. Mureșianu, 1895.

Dela Academia română:

Sub auspiciile Ministeriului cultelorū și instrucțiunei publice și ale Academiei Române aū eșitū:

Documente privitoare la istoria Românilorū. Urmare la colecțiunea lui *Eudociu de Hurmuzaki*. Suplementulū II. Volumulū II. 1601—1640. Cu portretulū lui Gaspar Gratiani Voivod. Documente culese din archive și bibliotecē polone, coordonate, adnotate și publicate de *Ioanū Bogdanu*. Cu traducerea franceză a documentelorū polone de I. Skupievski. Bucuresci, 1895.

Documente privitoare la istoria Românilorū. Urmare la colecțiunea lui *Eudociu de Hurmuzaki*. Suplementū I. Volumulū VI. 1827—1849. Documente adunate și coordonate de D. A. *Sturdza* și C. *Colescu-Vartic*. Bucuresci 1895.

Totdeodată publică Academia: a) personalulū delegațiunilorū; b) alū secțiunilorū și c) alū comisiunilorū, precum și programa sediștelorū sale ordinare în anulū 1895—1896.

Sesiunea generală se va deschide la 20 Februariū (3 Martiū) 1896.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 170—1895.

Procesū verbalū

din ședința comitetulū Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporulu român, ținută în Sibiiu la 4 Aprile 1895 n.

Președinte: Dr. *Ilarion Pușcariu*, vice-președinte.

Membrii prezenți: *Ioan Papiu*, I. St. *Șuluțiu*, *Zacharie*

Boiu, Partenie Cosma, Leontină Simonescu, Dr. Corneliu Diaconovich și Nicolaș Toganu, bibliotecari.

Secretariu: Dr. V. Bologa.

Nr. 56/116. Domnul Alecsandru Filip, avocat în Abrud și directorul despărțământului Asociațiunii, cu datul 3 Martiu a. c. înainteză protocolul adunării generale ținute în Ofenbaia la 12 August 1894, dimpreună cu raportul subcomitetului și cuvântul presidial de deschidere.

Din cuprinsul protocolului se constată următoarele :

1. S'a luat spre scire cu mulțemită raportul subcomitetului despre activitatea despărțământului în anul precedent ;

2. S'a exprimat condolențele adunării generale pentru pierderea membrilor răposați din acel despărțământ : Dionisiu Adamovici, administrator protopresbiteral în Abrud și Nicolaș Mestecan, preot în Roșia ;

3. S'a luat spre scire raportul cassariului, făcându-se dispoziții pentru încassarea tacselor restante ;

4. S'a încassat la acea adunare următoarele taxe de membri :

a) dela doi membri pe viață	202 fl. — cr.
b) dela membri ordinari	75 fl. — cr.
c) dela membri ajutători	34 fl. 85 cr.

Total . 311 fl. 85 cr.,

care sumă s'a transpusă aici cu raportul cassariului dto 26 August 1894 ;

5. S'a constituit despărțământul pe un nou period de trei ani, alegându-se director : Dr. Simeon Caianu, medic în Roșia ; membri în comitet : Dr. Vasile Preda, avocat în Câmpeni ; Dr. Laurențiu Popu, avocat în Abrud, Ioan Maior, preot în Roșia ; Alecsandru Papiu, preot în Bistra ; Dr. Vasile Teodoru, avocat în Abrud și Ioan Danciu, protopop în Ofenbaia ;

6. S'a decis să se țină procsima adunare generală a despărțământului în comuna Sohodolu-satu în urma invitării domnului Demetriu Goia, preot în Sohodolu.

— Protocolul servește spre scire cu aprobare, și se constată, că primirea tacselor încassate dela membri în sumă de 311 fl. 85 cr., s'a cuitat din ședința acestui comitet dela 6 Septembre 1894, când s'a declarat și membri Asociațiunii înscriși de nou, conform raportului primit dela cassariul despărțământului cu datul 26 August 1894 ; cuvântul presidial de deschidere se transpune redacțiunii organului Asociațiunii spre eventuală publicare.

Nr. 57/125 și 126. Biblioteca națională centrală din Florența și biblioteca Vittorio Emanuele din Roma cuiteză cu datul Martie

curentă primirea opului „Date istorice privitoare la familiile nobile române“. Partea I și II, de I. cav. de Pușcariu.

— Spre scire.

Nr. 58/139 și 153. Pentru fondul „George Barițiu“ a încursă:

a) prin colecta dluî Nicolau Petru, preotă în Gurghiu 1 fl.;

b) prin colecta dluî Iacob Popa din Brană 5 fl. Suma 6 fl.

— Spre scire cu mulțemită, pe lângă observarea, că consemnarea contribuitorilor s'a transpusă la redacțiunea foii Asociațiunei spre publicare.

Nr. 59/140. Magistratulă orășenescă din locă, cu datulă 14 Martie a. c. Nr. 3726, la recercarea dluî vice-comite din comitatulă Sibiuului, cere consemnarea despărțeminteloră Asociațiunei transilvane.

— Spre scire, încredințându-se biroulă esecutiva.

Nr. 60/151. Dlu Alimpiu Barbolovici, vicariulă Silvaniei și directorulă despărțemintulă Asociațiunei de acolo, cu datulă 21 Martiu a. c. Nr. 2, înainteză cererea dluî Ioană Candale, rotariu în Crasna, pentru conferirea unuî ajutoriu, spre a poté deschide atelieriulă seă de sine stătătoriu.

— În lipsa de mijloce cu acestă menire, cererea nu se poté încuviința.

Nr. 61/152. Compactorulă Francisc Neuzil, transpune contulă cu datulă 23 Martiu a. c. despre 37 fl. 80 cr. pentru mai multe cărți, ce a legatū din biblioteca Asociațiunei.

— Se transpune oficiulă de cassă ală Asociațiunei spre achitare.

Nr. 62/154. Societatea „Transilvania“ din Bucuresci, cu datulă 24 Martiu a. c. Nr. 5, transpune 200 fl. pe trimestrulă Aprile 1895, pentru ajutorarea învățaceiloră meseriași români.

— Spre scire cu mulțemită.

Nr. 63/155. Dlu Simeonă Stoica, medică în Abrudă, cu datulă 25 Martiu a. c., cere se se rectifice în organulă Asociațiunei greșelile de tipariu mai esențiale, ce s'au strecuratū în elaboratulă seă „Higiena copilului dela nascere până la ală 7-lea ană ală vieții“, publicatū în editura Asociațiunei.

— Se transpune redacțiunei organulă Asociațiunei, spre a se satisface cererei.

Nr. 64/159. Tipografia archidiecesană din locă, presentă cu datulă 31 Martiu a. c. nota despre 230 fl. 70 cr., pentru tipariulă, broșarea și espedarea foii Asociațiunei pe pătrariulă primū din 1895.

— Se transpune oficiulă de cassă ală Asociațiunei spre achitare.

Nr. 65/160. Bibliotecariul Asociațiunei raportéază, că în urma concludului acestui comitetu din 6 Decembre 1894, Nr. prot, 221/454, a procuratú ulteriorú prin librăria Institutului tipograficú din locú vol. 2—6 din „Istoria Românilorú în Dacia Traiană“ de A. D. Xenopolú, și transpune contulú despre 25 fl. pentru achitare.

— Spre scire, ear contulú se transpune oficiulú de cassá spre achitare.

Nr. 66/161. Oficiulú de cassá alú Asociațiunei presentá cu datulú 31 Martie c. Conspectulú înratelorú și eșitelorú la cassa Asociațiunei în cuartalulú I din 1895. pe lângá observarea: sê i se notifice, din care fondú se acopere spesele tiparului în sumá de 216 fl. pentru broșura „Higiena copilului dela nascere până la alú 7-lea anú alú vieții“.

— Spre scire, pe lângá însărcinarea, de a se achita suma de 216 fl. pentru tipariulú broșurei respective din fondulú generalú alú Asociațiunei.

Nr. 67/162. Oficiulú de cassá alú Asociațiunei presentá cu datulú 31 Martiú a. c. conspectulú membrilorú Asociațiunei, cari aú achitatú tacsele de membri în cuartalulú I din 1895.

— Spre scire, avênd a se transpune redacțiunei organului Asociațiunei spre publicare.

Nr. 68/. Se presentá cererile învêțăcelorú meseriași. întrate în urma concursului publicatú de aici cu datulú 7 Februariú a. c. Nr. 25, și anume dela următorii: Ioanú Drocașiú, învêțăcelú de fáurie în Deeș; Maximilianú Dopp, învêțăcelú tipografú în Sibiiú; Victorú Hatos, învêțăcelú pantofariú în Clujú; Demetriú Axente învêțăcelú tipografú în Sibiiú; Iosifú Șerbanú, învêțăcelú cojocariú în Cinculú mare; Emanuilú Martinú, învêțăcelú de sculpturá în petró la scóla de statú din Zlatna; Nicolaú Crișanú, învêțăcelú păpucariú în Iara inferióră; Vasilie Bindea, învêțăcelú pantofariú în Betleanú; Michailú Simoneti, învêțăcelú covrigariú în Sibiiú; Alecsandru Comes, învêțăcelú mésarú în M.-Oșorheiú; Pavelú Zavoiú, învêțăcelú pantofariú în Bistriță; Michailú Radu, învêțăcelú croitorú în Teiuș; Alexandru Cotorógá, învêțăcelú curelariú în Hațegú; Ioanú Burnete, învêțăcelú ferariú în Blajú; Nicolaú Bratu, învêțăcelú tipografú în Sibiiú; Ioanú Aug. Dascálú, învêțăcelú mesariú în Șomcuta mare și Nicolaú Comșa, învêțăcelú mésarú în Cohalmú.

— Doue ajutóre à 25 fl. la anú, din subvențiunea societății „Transilvania“ se votéază tinerilorú: *Vasilie Bindea*, învêțăcelú pantofariú în Betleanú și *Nicolaú Crișanú*, învêțăcelú pantofariú în Iara inferióră.

Ear din restulú anilorú trecuți, primitú totú spre acestú scopú dela numita societate, se votéază pe unú periodú de 3 aní *alte patru ajutóre à 25 fl. la anú următorilorú tineri: Iosifú Șerbanú*, învêțăcelú cojocariú în Cinculú mare; *Emanuilú Martinú*,

învătăcelu de sculptură, în pétră la scóla de statú din Zlatna; *Michailú Radu*, învătăcelu croitoriú în Teiuşú, şi *Alecsandru Cotorógă*, învătăcelu curelariú în Haţegú.

Nr. 69. Verificarea acestuí procesú verbalú

— Se încredinţeză membrilorú: I. Papiú, I. St. Şuluţiú şi P. Cosma.

Şedinţa se închee.

D. u. s.

Dr. Ilarionú Puşcariú m. p.,
v.-preşedinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariu II.

S'a verificatú. — Sibiiú 8 Aprile 1895 n.

I. Papiú m. p.

I. St. Şuluţiú m. p.

P. Cosma m. p.

Nr. 190—1895.

Procesú verbalú

din şedinţa comitetului Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românú, ţinută în Sibiiú la 2 Maiú 1895 n.

Preşedinte: Dr. Ilarionú Puşcariú, vice-preşedinte.

Membrii prezenţi: I. Hannia, I. V. Russu, I. Papiú, I. St. Şuluţiú, P. Cosma, Z. Boiu, L. Simonescu, I. Creţu, Dr. C. Diaconovich, O. Tilea şi N. Togan, bibliotecariú.

Secretariú: Dr. V. Bologa.

Nr. 70/163. Domnulú Ioanú Costinú, preotú şi redactorú în Sibiiú, cu datulú 3 Aprile 1895, cere: se priiméscă asupra sa Asociaţiunea transilvană acoperirea speselorú recerute la întemeerea unei „*Bibliotecí economice*“, ce arú consta minimulú din 22 broşuri à 2—4 cóle de tiparú, şi s'ar referí la cultivarea pământului, grădinăritú, îngrijirea vitelorú şi la alte cerinţe economice.

— După-ce sumele votate în bugetulú anulú curentú spre întreprinderi literare, s'au exhauriatú prin „*Concursulú literarú*“, ce s'a publicatú pentru anulú acesta sub Nr. 430—1894 (veđi „*Transilvania*“ din 1894, pag. 399), cu deosebită considerare şi la economia ţeranului românú, — cererea nu se póte încuviinţa, se îndreptă însă petentele, se reflecteze, cu eventuale elaborate de acéstă natură la numitulú concursú literarú, alú cărui terminú espiră cu 1 Octobre 1895 st. n.

Se observă totú de odată şi aceea, că acestú comitetú nu se póte pronunţa în meritulú unei lucrări, fără a cunósce elaboratele celú puţinú în manuscrisú.

Dacă însă autorulú ar puté eventualú se tipărăscă pe spesele sale publicaţiunea, comitetulú Acociaţiunei, aflând'o corespunđétore, va îngrijí de răspândirea ei prin despărţeminte.

Nr. 71/164. Dlă Dr. Basiliu Preda, avocatul în Câmpeni, ca delegat al comitetului pentru vinderea realitatilor Asociatiunii din lasamentul fericitului Avram Iancu din Vidra de susu, cu datulu 5 Aprile a. c., raportéza, ca din cause întemeiate n'a pututu efeptu licitarea amintitelor realitati, si propune se se tina în suspensu pana catre toamna, ear pentru anul curentu se se dee realitati în arénda fostulu aréndatoru Iosif Iancu a Popii, afara de casa Iancului, ce a dat'o în chirie pe timpu de 6 ani dnului Iosif Gomboş, proprietariu si candidat de preotu în Vidra de susu.

— Se apróba.

Nr. 72/165. Dlă Dr. Ioanu Popu, vicariu în Năseud si directorulu despărtementulu Asociatiunii de acolo, cu datulu 5 Aprile a. c., transpune 54 fl. 50 cr. tacse de membri ordinari pro 1894—1895 si pentru diplome, pe langa observarea, ca dlă Nicolau Cionca, supravigilu silvanalu în Sângiorgiu, s'a înscrisu de membru nou al Asociatiunii solvindu tacsă prescisa de 5 fl. pro 1895 si 1 fl. pentru diplomă.

— Suma de 54 fl. 50 cr., tacse de membri ordinari pro 1894—1895, s'a primitu cu mulţemită, dlă Nicolau Cionca, supravigilu silvanalu în Sângiorgiu, se declară membru ordinaru al Asociatiunii si se prevede cu documentu de legitimare pana la procima adunare generală.

Nr. 73/167. Direcţiunea institutulu de creditu si economii „Albina“ din Sibiu, cu datulu 5 Aprile a. c., împartăşesce, ca adunarea generală a numitulu institutu, tinută în 27 Martiu a. c., a votatu din profitulu anulu 1894, suma de fl. 1000 pentru trebuinţele scolei de fete a Asociatiunii, si întru esecutarea acestui conclusu a creditatu suma votată în contulu Asociatiunii.

— Spre plăcută scire cu mulţemită.

Nr. 74/177. Direcţiunea despărtementulu Asociatiunii din Braşov, cu datulu 2 Aprile a. c., înaintéza protocolulu adunarei generale a despărtementulu, tinate în Braşov la 8 Ianuariu a. c. dimpreună cu raportulu subcomitetulu si consemnarea membrilor, cari au solvit tacsăle pro 1894 si 1895, cu suma de 166 fl.

Din cuprinsulu protocolulu se constată următoarele:

a) s'a luat spre scire raportulu subcomitetulu despre activitatea sa dela ultima adunare generală a despărtementulu, constatându-se unele greutăti cu privire la încassarea tacsălor de membri si la tinerea adunărilor generale în timpul din urmă;

b) s'a constatatu după raportulu cassarulu, starea cassei despărtementulu, si anume:

întrate	383 fl. 93 cr.
eşite	302 fl. 89 cr.

sald . . . . . 83 fl. 04 cr.

din care sald 16 fl. sunt a se trimite la cassa centrală, ca tacse de membri, ear 67 fl. forméza averea despărtementulu;

c) s'au înscrisu de membri noi ai Asociațiunei domniî: Iosif Puscariu, avocatû în Braşovû; Virgilû Oniţiu, directorû gimnasialû în Braşovû; T. Spuderca, cofetarû în Braşovû; Nicolaû G. Eremias în Braşovû; Pompiliû Dan, profesorû în Braşovû; G. G. Nica Popû, comerciantû în Săcele; Alecsiû Moldovanû, comptabilû în Braşovû; Gregoriû Maiorû, redactorû în Braşovû; Victorû Popescu, avocatû în Braşovû; G. Navrea juniorû, măcelariû în Braşovû, şi au solvitû tacsă de câte 5 fl. pro 1895, totalû 45 fl.;

s'au încassatû dela 6 membri ajutători à 1 fl. = 6 fl.;

d) raţiociniulû despărţemântului pe anulû de gestiune 1893/4, s'a aflatû în ordine, şi s'a datû absolutoriû subcomitetului pe acelû anul de gestiune;

e) s'a luatû spre scire abdicerea subcomitetului alesû pe pe-riodulû precedentû;

f) s'a alesû cu aclamaţiune directorû onorarû pe vieţă alû acelui despărţemântû, dlû Ioanû Petricû, protopopû şi directorulû despărţemântului dela înfiinţarea lui până acum, în virtutea meritelorû câştigate în acestă calitate;

g) s'a constituitû despărţemântulû pe unû noû periodû de 3 anî 1895—1897, alegându-se directorû: Dlû Vasile Voina, protopopû onorariû; membri în subcomitetû: Dr. I. Blaga, N. Ciurcu, Gregoriû Maiorû, Virgilû Oniţiu, N. Popoviciû şi Arseniû Vlaicû;

h) s'au luatû dispoziţiuni, ca sê se înfiinţeze agenturi comu-nale şi bibliotecî populare prin tôte comunele despărţemântului, în sensulû hârtiei comitetului centralû Nr. 430—1894 şi s'a constatât totû odată, că în unele comune din acelû despărţemântû s'au înfiinţatû deja agenturi şi bibliotecî populare;

i) s'au primitû cu mulţemită 300 esemplare din broşura: Înfricoşatele urmări ale beuturii de vinarsû saû rachiû, dăruite pentru bibliotecile populare de dlû Ioanû Petricû, protopopû;

k) s'a încredinţatû subcomitetului — la propunerea dlorû Se-verû Axente şi L. Nastasi — ca se facă pregătirile de lipsă pentru o nouă adunare generală şi cu puteri unite se deştepte acelû despărţemântû la o vieţă nouă; ear pentru sporirea numărului membrilorû se pună în circulaţie unû apelû cu o listă de subscriere.

— Protocolulû servesce spre scire cu aprobare; membrii înscrisi de noû, anume dñii: Iosif Puscariu, avocatû în Braşovû; Virgilû Oniţiu, directorû gimnasialû în Braşovû; T. Spuderca, cofetarû în Braşovû; Nicolaû G. Eremias, în Braşovû; Pompiliû Dan, profesorû în Braşovû; G. G. Nica Popû, comerciantû în Săcele; Alexiû Moldovanû, comptabilû în Braşovû; Gregoriû Maiorû, redactorû în Braşovû; Victorû Popescu, avocatû în Braşovû şi G. Navrea juniorû, măcelariû în Braşovû, se declară membri ordinari ai Asociaţiunei şi se provêdû cu document de legitimare până la procsima adunare generală; suma de 166 fl., tacsă de membri pro 1894 şi 1895, s'a primit cu mulţemită; cu privire la raţiociniulû despărţemântului pe anulû precedentû, se recercă direcţiunea despărţemântului sê-lû înainteze aici dimpreună cu bugetulû despărţemântului, ce are sê se compună pe anulû curentû

de gestiune, spre revisiune și definitivă aprobare, conform ȳș-urilor 18, 20 și 24 din Regulament.

Nr. 75/181. Direcțiunea despărțământului Asociațiunii din Sibiiu, cu datul 20 Aprile a. c. Nr. 35, cere 100 esemplare din „Regularea mijlócelor ȳ spre ajungerea scopului Asociațiunii transilvane“, ca se pótă satisfice hárției acestui comitetu de sub Nr. 430—1894, referitoare la înființarea agenturilor comunale și bibliotecelor ȳ populare.

— Cererea se încuviințeză, și se decide a se retipări numitul ȳ regulamentu în 2000 esemplare, încredințându-se biroului executivă.

Nr. 76/186. Dna Alecsandra Moga, vȳduvă în Sibiiu, cu datul 19 Aprile a. c. cere unu ajutoriu de 25—30 fl. pentru fiul ȳ scȳ Ioanȳ Moga, studentu în clasa VIII gimnasială în Sibiiu.

— În lipsa de mijlóce cu acestă menire, cererea nu se pótă încuviința.

Nr. 77/187. Direcțiunea scólei civile de fete a Asociațiunii, cu datul 2 Maiu a. c. Nr. 32, înainteză protocoalele conferenței corpului didacticu din 5 și 30 Aprile a. c., cel ȳ din urmă cu programa examenelor ȳ publice dela finea acestui anȳ scolaru.

— Spre scire cu aprobare.

Nr. 78/188. Dlȳ Dr. Corneliu Diaconovich raporteză cu datul 30 Aprile a. c. în firul ȳ hárției acestui comitetu din 7 Februaru a. c. Nr. 6, despre stadiul ȳ în care a ajunsȳ întreprinderea proiectată pentru editarea unei Enciclopedii române, anume: că a încheiatu în acelu scopȳ contractu cu librăria W. Krafft din Sibiiu, care a primitu editarea publicațiunii în estensiune de 120 cȳle tiparu, formatul ȳ „Brockhaus Conversations-Lexicon“ (ediția 14-a) și s'a obligatu a tipări Enciclopedia în 3000 esemplare pe spesele sale proprii etc.; a încheiatu cu librăria Carol Müller din Bucuresci unu contractu favorabilu pentru rȳspândirea publicațiunii în România; a inițiatu pașii necesari pentru asigurarea conlucrării cercurilor ȳ noastre literare și științifice și a obținutu deja cu viană plăcere sprijinul ȳ mai multor ȳ profesori de universitate, membri ai Academiei române și alte somități științifice și literare; în sfȳrșitu comunică, că eventualu pe ședința proxima va presenta lista colaboratorilor ȳ, ca se se pótă apoi începe lucrarea registrului articoloru.

— Spre plăcută scire.

Nr. 79/. Verificarea acestui procesu verbalu

— Se încredințeză membrilor: L. Simonescu, I. Crețu, și Dr. C. Diaconovich.

Ședința se închee.

D. u. s.

Dr. Ilarionȳ Pușcariu m. p.,
v.-președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.,
secretariu II.

S'a verificatȳ. — Sibiiu 8 Maiu 1895.

Dr. C. Diaconovich m. p.

L. Simonescu m. p.

I. Crețu m. p.

CONSPECTULŪ

*membrilorŭ Asociațiunei transilvane, cari aŭ solvitŭ tacsele în
cuartalulŭ I. 1894.*

Iacob Popeneciŭ din Veneția inferiōră pro 1894; Nicolaŭ Sustaŭ din Brașovŭ, pro 1895; Ioanŭ Hodoreanu din Gherla, pro 1895; Emanuilŭ Ūngureanŭ din Timișōra, pro 1895; Andreiŭ Frāncu din Budapesta, pro 1895; Alecsandru Darabantŭiŭ, din Bistra, pro 1895; Emanuilŭ Popŭ în Bobohalma, pro 1894; Moise Birtonolŭ, în Lascud, pro 1894; Vasile B. Muntenescu în Buziași, pro 1894; Daniilŭ de Tamașŭ în Deag, pro 1894; Aurelŭ P. Bota, prof. în Blajŭ, pro 1894; Zacharia Branŭ în Sămcelŭ, pro 1894; Aurelŭ C. Domșa în Blajŭ, pro 1894; Iosifŭ Lita, în Ielod, pro 1894; Alecsandru Micu în Blajŭ, pro 1894; Iuniŭ Brutu Micu în Blajŭ, pro 1894; Silvestru Nestorŭ în Blajŭ, pro 1894; Gregoriŭ Ordace în Blajŭ, pro 1894; Aronŭ Papiŭ în Blajŭ, pro 1894; Laurențiŭ Pascu în Blajŭ, pro 1894; Dr. Alecsandru Popŭ în Blajŭ, pro 1894; Stefanŭ Popŭ în Blajŭ, pro 1894; Nicolaŭ Popescu în Blajŭ; Stefanŭ Stanŭ în Blajŭ; Vasile Turcu în Blajŭ; Alecsiŭ Viciŭ în Blajŭ, toți pro 1894; Laurianŭ Bercianŭ în Orăștie, pro 1895; George Bogdănescu în Romos; Ioanŭ Boteanŭ în Bintiŭni; Petru Beleŭ în Orăștie; Procopiŭ Herlea în Cugirŭ; Iosifŭ Dumitru în Berii; Iosif Orbonașŭ în Orăștie; Nicolaŭ Furdul în Vinerea; Aurelŭ P. Barcianŭ în Orăștie, toți pro 1894; Gavriilŭ Ciobotariŭ în Gy-Bŭkk; Ilie Moga în Sibiiŭ; George Maxim în Sibiiŭ; Daniilŭ Gaborŭ în Sibiiŭ; Dr. Em. Elefterescu în Sibiiŭ toți pro 1895; Isaia Popa în Ocna-Sibiiului; Maria Cosma în Sibiiŭ; Dr. Ilie Beŭ în Sibiiŭ; George Dima în Sibiiŭ; Ioanŭ V. Russu în Sibiiŭ; Stefanŭ Stroia în Sibiiŭ; Dr. Nicolae Vecerdea în Sibiiŭ; Mateiŭ Voileanu în Sibiiŭ; Nicolaŭ D. Mircea în Cohalm; Ioanŭ Buzea în Cohalm; Ioanŭ Mircea în Cața; Ioanŭ Brotea în Mateiaș; Pompiliŭ Predovičŭ în Merchiașa; Teofilŭ Gheaja în Paloșŭ; Clemente Raicu în Cohalm; Romulŭ Marcu în Bistra; George Candrea în Neagra; Adam Cristea în Orăștie, toți câte 5 fl. pro 1894; George Comaniciŭ și Alecsandru Belle din Șercaia, pro 1894 10 fl.; Camera comercială în Brașovŭ pro 1895 6 fl.; Alecsandru Tamașiŭ în Bordu; Artimonŭ Blăjanŭ în Obreja; Emilŭ Viciŭ în Blajŭ; Iulius Friedmann în Jibot; Petru Cherebețiŭ în Cățicău câte 10 fl. pro 1893/4; Stefanŭ Popŭ în Mihalțiŭ 10 fl., interese de întărđiere 60 cr. pro 1893/4; Ștefanŭ Stanŭ, pentru diplomă 1 fl.; Ioanŭ Iosifŭ în Vinerea; Nicolaŭ Macarie în Vinerea; Constantinŭ Viorelŭ în Jibotŭ câte 6 fl. pro 1894; „Ardeleana“, institutŭ de creditŭ în Orăștie m. fund. 201 fl.; Dr. Silviŭ Moldovanŭ, avocatŭ în Orăștie, membru pe vieță 101 fl.; Dr. Aurelŭ Munteanŭ, avocatŭ în Orăștie, membru pe vieță 101 fl.; Ioanŭ Maiorŭ în Roșia montană pro 1892—1894 15 fl.; Petru Nicolaŭ în Gurghiŭ pro 1893 5 fl.; Dionisiŭ Nistorŭ în Arpatacŭ; Gavriilŭ Hango în Sibiiŭ câte 5 fl. pro 1895; Dela 65 membri ajutători din despărț. Sibiiului 38 fl. 75 cr. Suma 863 fl. 35 cr.

Sibiiŭ, 31 Martiŭ 1895.

*Leontinŭ Simonescu m. p.,
cassariŭ.*

PROGRAMA ESAMENELORŪ PUBLICE

dela sc̄ola civilă de fete cu internatū a Asociațiunei transilvane cu finea anului scolasticū 1894/5.

Mart̄i 25 luniū n.

La órele 10 a. m. examenulū *privatū* cu elevele din cursulū complementarū.

Mercuri in 26 luniū n.

a) înainte de améd̄i:

- dela 8—9 óre Religiunea cu tóte elevele.
 „ 9—10 „ Istoria universală și geografia cu cl. II.
 „ 10—11 „ Limba română cu clasa IV.

b) după améd̄i.

- dela 3—4 óre Aritmetica cu clasa III.
 „ 4—5 „ Limba franceză cu despărț. III și IV.

Joi in 27 luniū n.

a) înainte de améd̄i:

- dela 8—9 óre Istoria naturală cu clasa II.
 „ 9—10 „ Limba germană cu clasa IV.
 „ 10—11 „ Limba maghiară cu clasa I. și II.

b) după améd̄i:

- dela 3—4 óre Istoria universală și geografia cu clasa III.
 „ 4—5 „ Fisica cu clasa a IV.

Vineri in 28 luniū n.

Dela 9—11 óre musica instrumentală și vocală; declamațiunī.

La 11 óre incheerea solemnă a anului scolasticū și distribu-irea atestatelorū.

Lucrurile de mână femeesci, sunt espuse in decursulū esamenelorū, intr'una din salele institutului.

Directiunea.

ANUNȚ.

Opulū „Date istorice privitóre la familiile nobile române“, Tom. I. și II., de Ioanū cav. de Pușcariū, apărutū sub auspiciile „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului român“, se póte procura directū dela biroulū Asociațiunei, (Sibiiū, strada Morii Nr. 8), dela tóte librăriile nóstre din Sibiiū și dela N. Ciurcu din Brașovū, pe lāngă următórele prețuri:

Tom. I. (separatū)	. . . . .	2 fl.
„ II. „	. . . . .	4 fl. v. a.
ambele tomuri de odată cu	. . . . .	5 fl. v. a.

Sibiiū, 18 Aprile 1895.

Biroulū Asociațiunei.